

8th chapter ਦਸਮਲਿਕ (Decimal)

ਦਸਮਲਿਕ ਕੀ ਹੈ ?

What is Decimal.

ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸੰਖਿਆਵਾਂ, ਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ
ਜਿਵੇਂ - 4, 72, 532

We know all about natural numbers and whole numbers like
4, 72, 532

532 ਵਿੱਚ (In 532)

2 ਦਾ ਮੱਥਾਨ ਇਕਾਈ

3 ਦਾ ਮੱਥਾਨ ਦਹਾਈ

5 ਦਾ ਮੱਥਾਨ ਸੈਂਕੜਾ

(There are 2 ones, 3 tens and 5 hundreds)

ਸੈਂਕੜਾ (Hundreds)	ਦਹਾਈ (Tens)	ਇਕਾਈ (ones)
5	3	2

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ (532.19)
ਇਹ ਕੀ ਹੈ ?
ਇਹ ਦਸਮਲਿਕ ਹੈ ।

(A decimal is just a number that has a decimal point)

532.19

ਦਸਮਲਿਕ ਦੇ ਦੋ ਪਾਸੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਇਕਾਈ, ਦਹਾਈ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜਾ
ਦੇ ਪਾਸੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦਸਮਲਿਕ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ

ਮੈਥਿਲਾ ਦਸ਼ਮੇ ਅਤੇ ਸੈਣੇ ਨੂੰ ਦਸਮਫ਼ਿਰੀ ਹੈ।

(Do you see the decimal point in 532.19?)

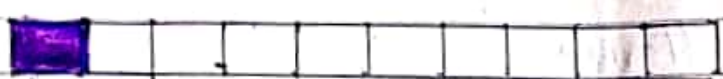
The numbers to the left of the decimal point represent ones, tens and hundreds as before. The numbers to the right of decimal point are tenths and hundredths.

ਦਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸੈਣਾਂ 1 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਹਨ।

(Tenths and hundredths are part of 1)

ਜੇਕਰ 1 ਨੂੰ ਦਸ ਬਰਾਬਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੇ ਤਾਂ ਹਰ ਭਾਗ ਦਸਮਾਂ ਦਸਮਫ਼ਿਰੀ ਹੈ।

(If we divide 1 into ten equal parts then each one is a tenth)

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ 1 ਨੂੰ ਸੈਣਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਾਂਗੇ ਤਾਂ ਹਰ ਭਾਗ ਸੈਣਾਂ ਦਸਮਫ਼ਿਰੀ ਹੈ।

(If we divide 1 into one hundred equal parts then each one is a hundredth and so on)

532.19

ਸੈਣਾਂ	ਦਸਮਾਂ	ਇਕਾਂ	ਦਸਮਾਂ	ਸੈਣਾਂ
Hundredth	Tens	ones	Tenths	Hundredths
5	3	2	1	9

Ex 8.1

2. ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮੱਧਮਾਣ ਨੂੰ ਮੱਧਮਾਣ ਮੁੱਲ ਮਾਰੀ
ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

Write the following decimals in the place value table

- (a) 19.4 (b) 0.3 (c) 10.6 (d) 205.9

(a) 19.4

ਸੈਂਦਰ	ਦਸ਼	ਇਕ	ਦਸ਼
Hundreds	Tens	ones	Tenths
0	1	9	4

(b) 0.3

ਸੈਂਦਰ	ਦਸ਼	ਇਕ	ਦਸ਼
Hundreds	Tens	ones	Tenths
0	0	0	3

(c) 10.6

ਸੈਂਦਰ	ਦਸ਼	ਇਕ	ਦਸ਼
Hundreds	Tens	ones	Tenths
1	0	0	6

(d) 205.9

ਸੈਂਦਰ	ਦਸ਼	ਇਕ	ਦਸ਼
Hundreds	Tens	ones	Tenths
2	0	5	9

(4)

3. ਜੇਹਾ ਹਿੱਸਾ ਨੂੰ ਰਸਮਲਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ

- (a) 7 ਰੁਮਵੇ (b) 2 ਦਹਾਈ, 9 ਰੁਮਵੇ (c) ਚੌਦਾਂ ਰਸਮਲਵ ਛੇ
(d) ਇੱਕ ਸੌ ਅਤੇ ਦੋ ਦਹਾਈ (e) ਛੇ ਸੌ ਰਸਮਲਵ ਅੱਠ

Write each of the following as decimals

- (a) Seven-tenth (b) two tens and nine tenths
(c) Fourteen point six (d) one hundred and two ones (e) Six hundred point eight

Sol: -

(a) 7 ਰੁਮਵੇ (seven tenths) $= \frac{7}{10} = 0.7$

(b) 2 ਦਹਾਈ 9 ਰੁਮਵੇ (Two tens and nine tenths)

$$= 2 \times 10 + \frac{9}{10}$$

$$= 20 + 0.9$$

$$= 20.9$$

ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਮ
20.0
0.9
20.9

(c) ਚੌਦਾਂ ਰਸਮਲਵ ਛੇ (Fourteen point six)

$$= 14.6$$

(d) ਇੱਕ ਸੌ ਅਤੇ ਦੋ ਦਹਾਈ

(One hundred and two ones)

$$= 100 + 2 \times 1$$

$$= 100 + 2$$

$$= 102 \quad \text{ਉੱਤਰ}$$

(e) ਛੇ ਸੌ ਰਸਮਲਵ ਅੱਠ (Six hundred point eight)

$$600.8 \quad \text{ਉੱਤਰ}$$

(5)

(4) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਦਸ਼ਮਲਵ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ

Write each of following as decimals

(a) $\frac{5}{10}$

(b) $3 + \frac{7}{10}$

(c) $200 + 60 + 5 + \frac{1}{10}$

(d) $\frac{36}{10}$

(e) $70 + \frac{8}{10}$

(f) $\frac{88}{10}$

(g) $4\frac{2}{10}$

(h) $\frac{3}{2}$

(i) $\frac{2}{5}$

(j) $\frac{12}{5}$

(k) $3\frac{3}{5}$

(l) $4\frac{1}{2}$

(a) $\frac{5}{10} = 0.5$

(b) $3 + \frac{7}{10} = 3 + 0.7 = 3.7$

(c) $200 + 60 + 5 + \frac{1}{10} =$

$= 200 + 60 + 5 + 0.1$

$= 265 + 0.1$

$= 265.1$

(d) $\frac{36}{10} = 3.6$ ਜਾਂ $\frac{36}{10} = \frac{30+6}{10} = \frac{30}{10} + \frac{6}{10}$

$= 3 + 0.6$

(e) $70 + \frac{8}{10}$

$= 3.6$

$= 70 + 0.8$

$= 70.8$

(6)

$$(f) \frac{88}{10} = \frac{80+8}{10}$$

$$= \frac{80}{10} + \frac{8}{10}$$

$$= 8 + \frac{8}{10}$$

$$= 8 + 0.8$$

$$= 8.8$$

$$(g) \frac{42}{10} = 4 + \frac{2}{10}$$

$$= 4 + 0.2$$

$$= 4.2$$

$$(h) \frac{3}{2} = \frac{3 \times 5}{2 \times 5} = \frac{15}{10}$$

$$= \frac{10+5}{10}$$

$$= \frac{10}{10} + \frac{5}{10}$$

$$= 1 + 0.5$$

$$= 1.5$$

$$(i) \frac{2}{5} = \frac{2 \times 2}{5 \times 2} = \frac{4}{10} = 0.4$$

$$(j) \frac{12}{5} = \frac{12 \times 2}{5 \times 2} = \frac{24}{10} = \frac{20+4}{10}$$

$$= \frac{20}{10} + \frac{4}{10}$$

$$= 2 + 0.4 = 2.4$$

k)

$$3\frac{3}{5} = 3 + \frac{3}{5}$$

$$= 3 + \frac{3 \times 2}{5 \times 2}$$

$$= 3 + \frac{6}{10}$$

$$= 3 + 0.6$$

$$= 3.6$$

l)

$$4\frac{1}{2} = 4 + \frac{1}{2}$$

$$= 4 + \frac{1 \times 5}{2 \times 5}$$

$$= 4 + \frac{5}{10}$$

$$= 4 + 0.5$$

$$= 4.5$$

(5)

ਭੇਡਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਭਿੰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ਤੇ ਸਰਲਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ

Write the following decimals as fraction.
Reduce the fraction to lowest terms

a) 0.6

(f) 21.2

b) 2.5

(g) 6.4

c) 1.0

d) 3.8

e) 13.7

(8)

Ans: —
Sol: —

$$(a) 0.6 = \frac{6}{10} = \frac{3}{5}$$

$$(b) 2.5 = \frac{25}{10} = \frac{5}{2}$$

$$(c) 1.0 = \frac{10}{10} = 1$$

$$(d) 3.8 = \frac{38}{10} = \frac{19}{5}$$

$$(e) 13.7 = \frac{137}{10}$$

$$(f) 21.2 = \frac{212}{100} = \frac{106}{50}$$

$$(g) 6.4 = \frac{64}{10} = \frac{32}{5}$$

(6) मीटर की दूरी को छोटे छोटे छेदों में बाँटकर
रु. समझाए गए हैं।

Express the following as cm. using the

(a) 2 मि.मी.

(2 mm)

(b) 30 मि.मी.

(30 mm)

(c) 116 मि.मी.

(116 mm)

(d) 4 सें.मी 2 मि.मी

(4 cm 2 mm)

(e) 11 सें.मी 52 मि.मी

(11 cm 52 mm)

(f) 83 मि.मी

(83 mm)

6

Ex 8 ! —

9

(a) 2 mm

$$10 \text{ mm} = 1 \text{ cm}$$

$$1 \text{ mm} = \frac{1}{10} \text{ cm}$$

$$\begin{aligned} 2 \text{ mm} &= 2 \times \frac{1}{10} \text{ cm} = \frac{2}{10} \text{ cm} \\ &= 0.2 \text{ cm} \end{aligned}$$

(b) 30 mm

$$10 \text{ mm} = 1 \text{ cm}$$

$$1 \text{ mm} = \frac{1}{10} \text{ cm}$$

$$30 \text{ mm} = \cancel{30} \times \frac{1}{\cancel{10}} \text{ cm} = \cancel{30} \text{ cm}$$

$$= 30 \times \frac{1}{10} \text{ cm}$$

$$= \frac{30}{10} \text{ cm}$$

$$= 3.0 \text{ cm}$$

∴) 116 mm

$$10 \text{ mm} = 1 \text{ cm}$$

$$1 \text{ mm} = \frac{1}{10} \text{ cm}$$

$$116 \text{ mm} = 116 \times \frac{1}{10} \text{ cm}$$

$$= \frac{116}{10} \text{ cm} = 11.6 \text{ cm}$$

(10)

$$(d) \quad 4 \text{ cm} \quad 2 \text{ mm}$$

$$4 \text{ cm} + \frac{2}{10} \text{ cm}$$

$$[1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}]$$

$$4 + 0.2$$

$$= 4.2 \text{ cm}$$

$$(e) \quad 162 \text{ mm}$$

$$10 \text{ mm} = 1 \text{ cm}$$

$$1 \text{ mm} = \frac{1}{10} \text{ cm}$$

$$162 \text{ mm} = 162 \times \frac{1}{10} \text{ cm}$$

$$= \frac{162}{10} \text{ cm}$$

$$= 16.2 \text{ cm}$$

$$(f) \quad 83 \text{ mm}$$

$$10 \text{ mm} = 1 \text{ cm}$$

$$1 \text{ mm} = \frac{1}{10} \text{ cm}$$

$$83 \text{ mm} = 83 \times \frac{1}{10} \text{ cm}$$

$$= \frac{83}{10} \text{ cm}$$

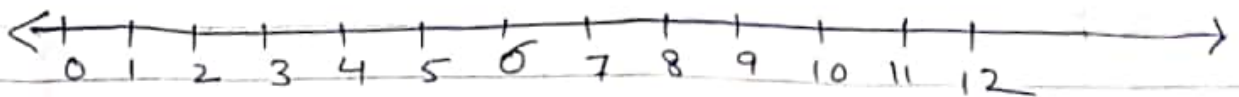
$$= 8.3 \text{ cm}$$

7

ਮੀਥਲਾ ਨੇਬਾ ਤੇ ਰਿਹਾਈਆ ਦੇ ਪੂਰਨ ਮੀਥਲਾ ਦੇ
ਇਹੋ ਹੋਰ ਲਿਖੀਆ ਮੀਥਲਾ ਦੇ ਮੀਥਲਾ ਹੋਰ ਲਿਖੀ ਇਹੋ
ਇਹੋ ਰਿਹਾਈ, ਪੂਰਨ ਮੀਥਲਾ ਇਹੋ ਹੋਰੀ ਰਮਮਲਾ ਮੀਥਲਾ ਦੇ
ਨਜ਼ਰੀ ਹੋ।

Between which two whole numbers on the
number line are the given lie?
Which number is nearer the number.

- (a) 0.8 (b) 5.1 (c) 2.6 (d) 6.4
(e) 9.1 (f) 4.9

ਹੋਰ (Sol):-

- (a) 0.8
0 ਅਤੇ 1 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ।
ਇਹ 1 ਦੇ ਨਜ਼ਰੀ ਹੈ।

From 0 to 1, 0.8 is nearest to 1.

- (b) 5.1
ਇਹ ਮੀਥਲਾ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ।
5.1, 5 ਦੇ ਨਜ਼ਰੀ ਹੈ।

From 5 to 6, 5.1 is nearest to 5.

(c) 2.6

ਇਹ ਮੰਖਿਆ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ।
ਇਹ 3 ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ।

From 2 to 3, 2.6 is nearest to 3

(d)

6.4

ਇਹ ਮੰਖਿਆ 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ।
ਇਹ 6.4, 6 ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ।

From 6 to 7, 6.4 is nearest to 6

~~(e) 9.0~~

~~ਇਹ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ।
ਇਹ 9.0, 9 ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ।~~

9.0 is nearest or on 9

(f) 4.9

ਇਹ ਮੰਖਿਆ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ।
4.9, 5 ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ।

From 4 to 5, 4.9 is nearest to 5.

(g)

9.1

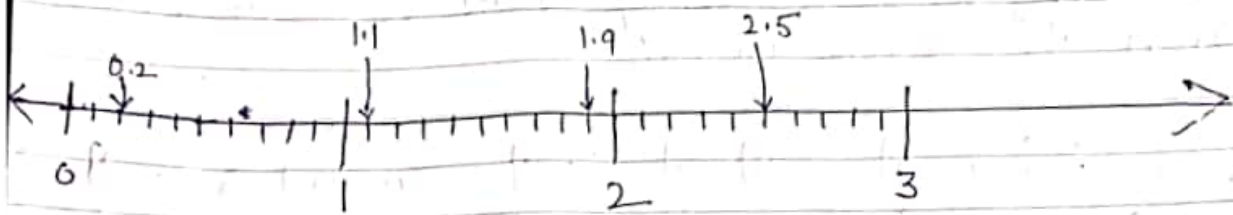
ਇਹ ਮੰਖਿਆ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ।
9.1, 9 ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ।

(8) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੋ ਰਸਮਲਣ ਨੇਧਾ ਤੇ ਰਸਗਾਉ —

Show the following numbers on the number line

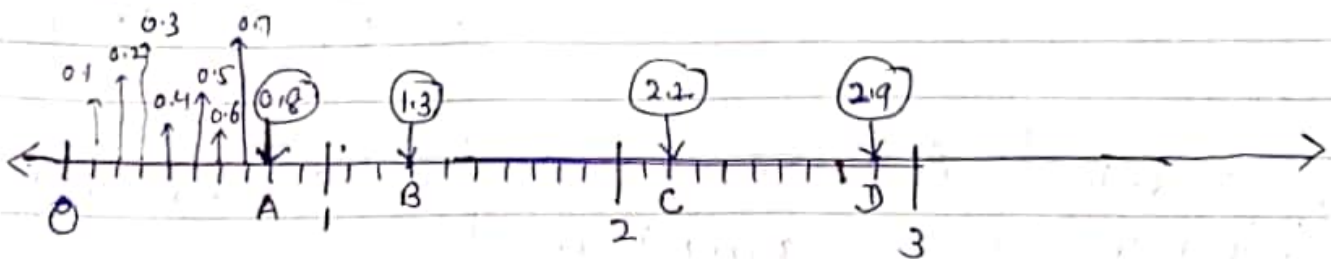
(a) 0.2 (b) 1.9 (c) 1.1 (d) 2.5

Sol: —

(9) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੰਧਿਮਾ ਨੇਧਾ ਤੇ ਮਾਂਧਤ A, B, C, D
ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਰ ਰਸਮਲਣ ਮੰਧਿਮਾ ਲਿਖੋ: —

Write the decimal number represented by the points A, B, C, D

$$A = 0.8$$

$$B = 1.3$$

$$C = 2.2$$

$$D = 2.9$$

(10)

ਕ) ਰਮੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 9 ਸੈ.ਮੀ 5 ਮਿ.ਮੀ ਹੈ। ਸੈ.ਮੀ ਵਿੱਚ
ਦਿੱਸਦੀ ਲੰਬਾਈ ਕਿੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕ) ਫੁੱਲਿਆਂ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਫੁੱਟੇ ਧੌੜੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 65 ਮਿ.ਮੀ ਹੈ।
ਇਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਸੈ.ਮੀ. ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

(a) The length of Rameesh's notebook is 9cm 5mm.
What will be its length in cm?

(b) The length of a young gram plant is 65mm.
Express its length in cm.

$$\begin{aligned} \text{ਜਵਾਬ (Sol)} \quad \text{ਰਮੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀ ਲੰਬਾਈ} &= 9 \text{ ਸੈ.ਮੀ } 5 \text{ ਮਿ.ਮੀ} \\ \text{(length of Rameesh's copy)} &= 9 \text{ ਸੈ.ਮੀ} + 5 \text{ ਮਿ.ਮੀ} \\ &= 9 \text{ ਸੈ.ਮੀ} + \frac{5 \text{ ਮਿ.ਮੀ}}{10} \text{ (cm)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} (1 \text{ cm} &= 10 \text{ mm}) \\ \frac{1}{10} \text{ cm} &= 1 \text{ mm} \end{aligned}$$

$$= 9 \text{ ਸੈ.ਮੀ} + 0.5 \text{ ਸੈ.ਮੀ}$$

$$= 9.5 \text{ ਸੈ.ਮੀ (cm)}$$

$$\begin{aligned} \text{ਕ) ਫੁੱਲਿਆਂ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਫੁੱਟੇ ਧੌੜੇ ਦੀ ਲੰਬਾਈ} &= 65 \text{ ਮਿ.ਮੀ} \\ \text{(length of a young gram plant)} & \end{aligned}$$

$$= \frac{65 \text{ ਮਿ.ਮੀ}}{10} \text{ (cm)}$$

$$= 6.5 \text{ ਸੈ.ਮੀ (cm)}$$

$$\begin{aligned} (1 \text{ ਸੈ.ਮੀ}) &= 10 \text{ ਮਿ.ਮੀ} \\ \frac{1 \text{ ਸੈ.ਮੀ}}{10 \text{ (cm)}} &= 1 \text{ ਮਿ.ਮੀ} \end{aligned}$$

Ex. 8.2

(2) મુકાબર મુજ માગદી કે દેવ રે રમમહદ ગુપ દિંચ
હિયે

Write the numbers given in the following place value table in decimal form

	મી. મરૂંઝા	દગદી	દિરાદી	રમેદાં	મી. મરૂંઝા	મી. મરૂંઝા
	Thousands	Tens	ones	Tenths	Hundredths	Thousandths
	100	10	1	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{1000}$
(i)	0	0	3	2	5	0
(ii)	1	0	2	6	3	0
(iii)	0	3	0	0	2	5
(iv)	2	1	1	9	0	2
(v)	0	1	2	2	4	1

જા (સા): -

$$(i) 0 \times 100 + 0 \times 10 + 3 \times 1 + 2 \times \frac{1}{10} + 5 \times \frac{1}{100} + 0 \times \frac{1}{1000}$$

$$0 + 0 + 3 + \frac{2}{10} + \frac{5}{100} + 0$$

$$= 3 + 0.2 + 0.05$$

$$= 3.25$$

$$\begin{array}{r} 3.00 \\ 0.20 \\ 0.05 \\ \hline 3.25 \end{array}$$

$$(ii) 1 \times 100 + 0 \times 10 + 2 \times 1 + 6 \times \frac{1}{10} + 3 \times \frac{1}{100} + 0 \times \frac{1}{1000}$$

$$= 100 + 0 + 2 + \frac{6}{10} + \frac{3}{100} + 0$$

$$= 102 + 0.6 + 0.03$$

$$= 102.63$$

$$\begin{array}{r} 102.00 \\ 0.60 \\ 0.03 \\ \hline 102.63 \end{array}$$

$$(iii) 0 \times 100 + 3 \times 10 + 0 \times 1 + 0 \times \frac{1}{10} + 2 \times \frac{1}{100} + 5 \times \frac{1}{1000} \quad (16)$$

$$= 0 + 30 + 0 + 0 + \frac{2}{100} + \frac{5}{1000}$$

$$= 30 + 0.02 + 0.005$$

$$= 30.025$$

$$\begin{array}{r} 30.000 \\ 0.020 \\ 0.005 \\ \hline 30.025 \end{array}$$

$$(iv) 2 \times 100 + 1 \times 10 + 1 \times 1 + 9 \times \frac{1}{10} + 0 \times \frac{1}{100} + 2 \times \frac{1}{1000}$$

$$= 200 + 10 + 1 + \frac{9}{10} + 0 + \frac{2}{1000}$$

$$= 200 + 10 + 1 + 0.9 + 0 + 0.002$$

$$= 211 + 0.9 + 0.002$$

$$= 211.902$$

$$\begin{array}{r} 211.000 \\ 0.900 \\ 0.002 \\ \hline 211.902 \end{array}$$

(v)

$$0 \times 100 + 1 \times 10 + 2 \times 1 + 2 \times \frac{1}{10} + 4 \times \frac{1}{100} + 1 \times \frac{1}{1000}$$

$$= 0 + 10 + 2 + \frac{2}{10} + \frac{4}{100} + \frac{1}{1000}$$

$$= 12 + 0.2 + 0.04 + 0.001$$

$$= 12.241$$

$$\begin{array}{r} 12.000 \\ 0.200 \\ 0.040 \\ 0.001 \\ \hline 12.241 \end{array}$$

Write the following decimals in the place value table

- (a) 0.29 (b) 2.08 (c) 19.60 (d) 148.32
(e) 200.812

१४ (Sal) :-

	ਸੈਂੜਾਂ	ਦਹਾਈ	ਪਿਰਾਈ	ਰਮਾਂ	ਸੈਂੜਾਂ	ਹਜ਼ਾਰਾਂ
	Hundreds	Tens	ones	Tenths	Hundredths	Thousandths
	100	10	1	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{1000}$
(a)	0	0	0	2	9	0
(b)	0	0	2	0	8	0
(c)	0	1	9	6	0	0
(d)	1	4	8	3	2	0
(e)	2	0	0	8	1	2

(4) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵੇਖੋ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
Write each of the following as decimals
:-

- (a) $20 + 9 + \frac{4}{10} + \frac{1}{100}$
- (b) $30 + \frac{4}{10} + \frac{8}{100} + \frac{3}{1000}$
- (c) $137 + \frac{5}{100}$
- (d) $\frac{7}{10} + \frac{6}{100} + \frac{4}{1000}$
- (e) $23 + \frac{2}{10} + \frac{6}{1000}$
- (f) $700 + 20 + 5 + \frac{9}{1000}$

Σx (Sal.) :-

$$(a) \quad 20 + 9 + \frac{4}{10} + \frac{1}{100}$$

$$= 29 + 0.4 + 0.01$$

$$= 29.41$$

$$\begin{array}{r} 29.00 \\ 0.40 \\ 0.01 \\ \hline 29.41 \end{array}$$

$$(b) \quad 30 + \frac{4}{10} + \frac{8}{100} + \frac{3}{1000}$$

$$= 30 + 0.4 + 0.08 + 0.003$$

$$= 30.483$$

$$\begin{array}{r} 30.000 \\ 0.400 \\ 0.080 \\ 0.003 \\ \hline 30.483 \end{array}$$

$$(c) \quad 137 + \frac{5}{100}$$

$$= 137 + 0.05$$

$$= 137.05$$

$$(d) \quad \frac{7}{10} + \frac{6}{100} + \frac{4}{1000}$$

$$= 0.7 + 0.06 + 0.004$$

$$= 0.764$$

$$(e) \quad 23 + \frac{2}{10} + \frac{6}{1000}$$

$$= 23 + 0.2 + 0.006$$

$$= 23.206$$

$$(f) \quad 700 + 20 + 5 + \frac{9}{100}$$

$$725 + 0.09$$

$$= 725.09$$

(5) जहाँ लिखें समसंख्या के मूल्य लिखें :-

write each of the following decimals in words : —

$$(a) 0.03 \quad (b) 1.20 \quad (c) 108.56$$

$$(d) 10.07 \quad (e) 0.032 \quad (f) 5.008$$

जहाँ (sol.) : —

$$(a) 0.03 = \text{मिड़ा समसंख्या मिड़ा त्रिंके}$$

Zero Point Zero three

$$(b) 1.20 = \text{एक समसंख्या दो मिड़ा}$$

= one Point two zero

$$(c) 108.56 = \text{एक सौ अठ्ठा समसंख्या पचास छे}$$

= one hundred eight Point five six

$$(d) 10.07 = \text{दस समसंख्या मिड़ा सात}$$

= Ten Point Zero seven

$$(e) 0.032 = \text{मिड़ा समसंख्या मिड़ा त्रिंके दो}$$

= Zero Point Zero three two

$$(f) 5.008 = \text{पाँच समसंख्या मिड़ा, मिड़ा अठ्ठा}$$

= five Point Zero, Zero eight

6) ਸੰਖਿਆ ਰੇਖਾ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਰ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ?

Between which two numbers in tenths place on the number line does each of the given number.

- (a) 0.06 (b) 0.45 (c) 0.19
(d) 0.66 (e) 0.92 (f) 0.57

ਸੁੱਚ (sal)

- (a) 0.06

ਸੰਖਿਆ ਰੇਖਾ

	ਸੰਖਿਆ Number	ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ Numbers lie between.
(a)	0.06	0.0 and 0.1
(b)	0.45	0.4 and 0.5
(c)	0.19	0.1 and 0.2
(d)	0.66	0.6 and 0.7
(e)	0.92	0.9 and 1.0
(f)	0.57	0.5 and 0.6

7) ਨਿਯਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ
Write as fraction in lowest term

$$(a) 0.60 = \frac{60}{100} = \frac{60 \div 20}{100 \div 20} = \frac{3}{5}$$

$$(b) 0.05 = \frac{5}{100} = \frac{5 \div 5}{100 \div 5} = \frac{1}{20}$$

$$(c) 0.75 = \frac{75}{100} = \frac{75 \div 25}{100 \div 25} = \frac{3}{4}$$

2)

DATE _____
PAGE _____

$$(d) \quad 0.18 = \frac{18}{100} = \frac{18 \div 2}{100 \div 2} = \frac{9}{50}$$

$$(e) \quad 0.25 = \frac{25}{100} = \frac{25 \div 25}{100 \div 25} = \frac{1}{4}$$

$$(f) \quad 0.125 = \frac{125}{1000} = \frac{125 \div 125}{1000 \div 125} = \frac{1}{8}$$

$$(g) \quad 0.066 = \frac{66}{1000} = \frac{66 \div 2}{1000 \div 2} = \frac{33}{500}$$

